

En sådan opbygning, hvor den foreslåede § 289 a gøres subsidiær, vil indebære, at bestemmelsen skal finde anvendelse i følgende situationer:

For det første er den foreslåede bestemmelse anvendelig, hvis der er tale om en overtrædelse på et område, der ikke er reguleret af en særlov, eller hvor særloven ikke regulerer et tilsvarende gerningsindhold. Dernæst vil bestemmelsen være anvendelig i tilfælde, hvor overtrædelsen vedrører et område, der er reguleret ved en særlov, der dog ikke indeholder straffebestemmelser. Endelig vil bestemmelsen komme i anvendelse, hvis det pågældende gerningsindhold er reguleret i særlovgivningen, men særlovgivningens straffebestemmelse henviser til straffeloven, og særlovens strafferamme konkret anses for utilstrækkelig.

Udvalget har overvejet, hvilken strafferamme den foreslåede § 289 a bør indeholde. Udvalget finder, bl.a. under hensyn til at sociale ydelser som udgangspunkt foreslås omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde, at strafmaksimum bør følge straffelovens § 285, der angiver normalstrafferammen for berigelsesforbrydelser. Udvalget foreslår derfor, at overtrædelser af den foreslåede § 289 a straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Udvalget foreslår samtidig, at grove overtrædelser af § 289 a skal kunne straffes efter den foreslåede § 289. § 289 a bør derfor – i overensstemmelse med den lovtekniske løsning, der er foreslået af udvalget – indeholde en henvisning til § 289.

Udvalget har endelig overvejet, om der i den foreslåede bestemmelse bør være en udtrykkelig angivelse af, at bestemmelsen har et udvidet gyldighedsområde.

Udvalget finder, at visse forhold kunne tale imod en sådan angivelse. For det første nævnes, at de omhandlede forhold kan ligne bedrageri efter straffelovens § 279. Denne bestemmelse har universel gyldighed, uden at dette fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen. For det andet anfører udvalget, at de respektive særlove ikke indeholder en sådan angivelse, og endelig at en angivelse af universel gyldighed i bestemmelsen måske vil kunne give anledning til utilsigtede modsætningslutninger på andre områder.

På den anden side finder udvalget, at det kunne tale for en særlig angivelse af gyldighedsområdet, at bestemmelsen regulerer et område, hvor de gældende regler i vid udstrækning fortolkes som begrænsede til alene at værne danske interesser, og at det derfor kan være hensigtsmæssigt, at det i en ny bestemmelse udtrykkes klart, at der herved er foretaget en ændring af retstilstanden.

På den baggrund foreslår udvalget, at det udtrykkelige fremgår af bestemmelsen, at den finder anvendelse

på alle overtrædelser, der opfylder gerningsbeskrivelsen.

Der henvises til betænkningens side 40-45, 50-59, 65-66, 84-89 og 96-102.

2.3. Justitsministeriets overvejelser

2.3.1. *Straffelovens § 289*

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at beskyttelsen af offentlige midler bør gøres mere ensartet, og at særligt grove sager vedrørende berigelseskriminalitet rettet mod offentlige midler bør reguleres i en fælles overbygningsbestemmelse i straffeloven.

Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at en sådan fælles overbygningsbestemmelse bør udformes således, at den omfatter grove overtrædelser af skatte-, told-, afgifts- og tilskudslovgivningen, og at en model, der forudsætter, at der i den enkelte særlovsbestemmelse er en henvisning til straffelovens § 289, er mest hensigtsmæssig.

På den baggrund foreslås det, at straffelovens § 289 ændres til at være en fælles overbygningsbestemmelse for alle grove overtrædelser af skatte-, told-, afgifts- og tilskudslovgivningen.

Bestemmelsen vil omfatte overtrædelser af de bestemmelser i skattekontrolloven, momsloven og toldloven, som bestemmelsen i dag indeholder henvisninger til. Bestemmelsen vil imidlertid i kraft af den generelle henvisning til grove overtrædelser af skatte-, told-, afgifts- og tilskudslovgivningen have et bredere anvendelsesområde. Bestemmelsen vil således ikke som i dag være begrænset til tilfælde, hvor en person eksempelvis afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug sin skatteansættelse, men vil også omfatte eksempelvis tilfælde, hvor en person mod bedre vidende undlader at korrigere skattemyndighedernes oplysninger til brug ved skatteansættelsen, jf. skattekontrollovens § 16. Bestemmelsen vil endvidere eksempelvis kunne finde anvendelse på grove overtrædelser af kildeskattelovens § 74 om manglende indeholdelse af A-skat, hvilket i dag ikke er dækket af ordlyden af § 289.

Justitsministeriet finder ligesom udvalget, at grove overtrædelser af tilskudslovgivningen bør være omfattet af § 289. Herved sikres, at svindel med offentlige midler – uanset midlernes karakter – er undergivet den samme strafferetlige beskyttelse. Ved begrebet »tilskudslovgivning« forstår enhver national lovgivning, hvor der ydes tilskud eller støtte til borgere eller virksomheder. Bestemmelsen vil således omfatte eksempelvis ydelser inden for den sociale lovgivning og